

Bestemor er juksafisker og kvinne for sin hatt

Hun er så snill at hun aldri får seg til å si nei, sier folk i Båtsfjord om Wivan Bremnes. Det står et friskt sjøvær om henne. Hun er juksafisker så god som noen, og var lenge eneste kvinnelige medlem av Norges Fiskarlag. «Mor Båtsfjord» har sine bestemte meninger om både dette og hint. Og i intervjuet med VI MENNs medarbeider tar hun bladet fra munnen.

Tekst: Idar Kristiansen — Foto: Olav Johannessen

Ho bestemor e ikke kommen på land ennå!

Guttepjokken på kaikanten i Båtsfjord venter på at den 37 fot store juksabåten «Håkon Sigurdsson» og Wivan Bremnes skal komme inn til kai etter endt tur. Selv om marsdagen tøyser seg stadig litt lenger her oppe ved kan-

ten av Østhavet, har det begynt å bli mørkt. F 55 BD har vært ute på feltet fra 4-tiden om morgenen. Neste morgen går båten ut kanskje klokken 3. Om et par-tre uker går den ut klokken 12 midnatt og kommer til land ved 20-tiden, for så — etter at Wivan og hennes kompanjong har fått et par timers

søvn — etter å gå ut klokken 12 midnatt.

Wivan og folkemeningen er uenig om hvem som egentlig er skipper ombord på «Håkon Sigurdsson».

— Han er skipper, sier Wivan om kompanjonen da båten er vel fortøyd ved kaia med dagensfangst på 500 kilo juksatorsk, — jeg er *mannskap!* Men hovedsaken er at vi trekker godt sammen.

Siden hun som 16-åring forlot redet mellom steinknausene i Vardø, har Wivan seilt i mange og nok til dels kronglete farvann. På hurtigrute, i Nordsjø- og cruisefart — helst som kokk eller stuert —, på trålere og andre fiskebåter, på land og sjø, i sør og nord. Hun har vært innom ekteskapets lunefulle havn og fått fire barn, hun har vært linegner og likvasker og bryllupsarrangør og restauratør og stedlig «velferdsstasjon» for så vel

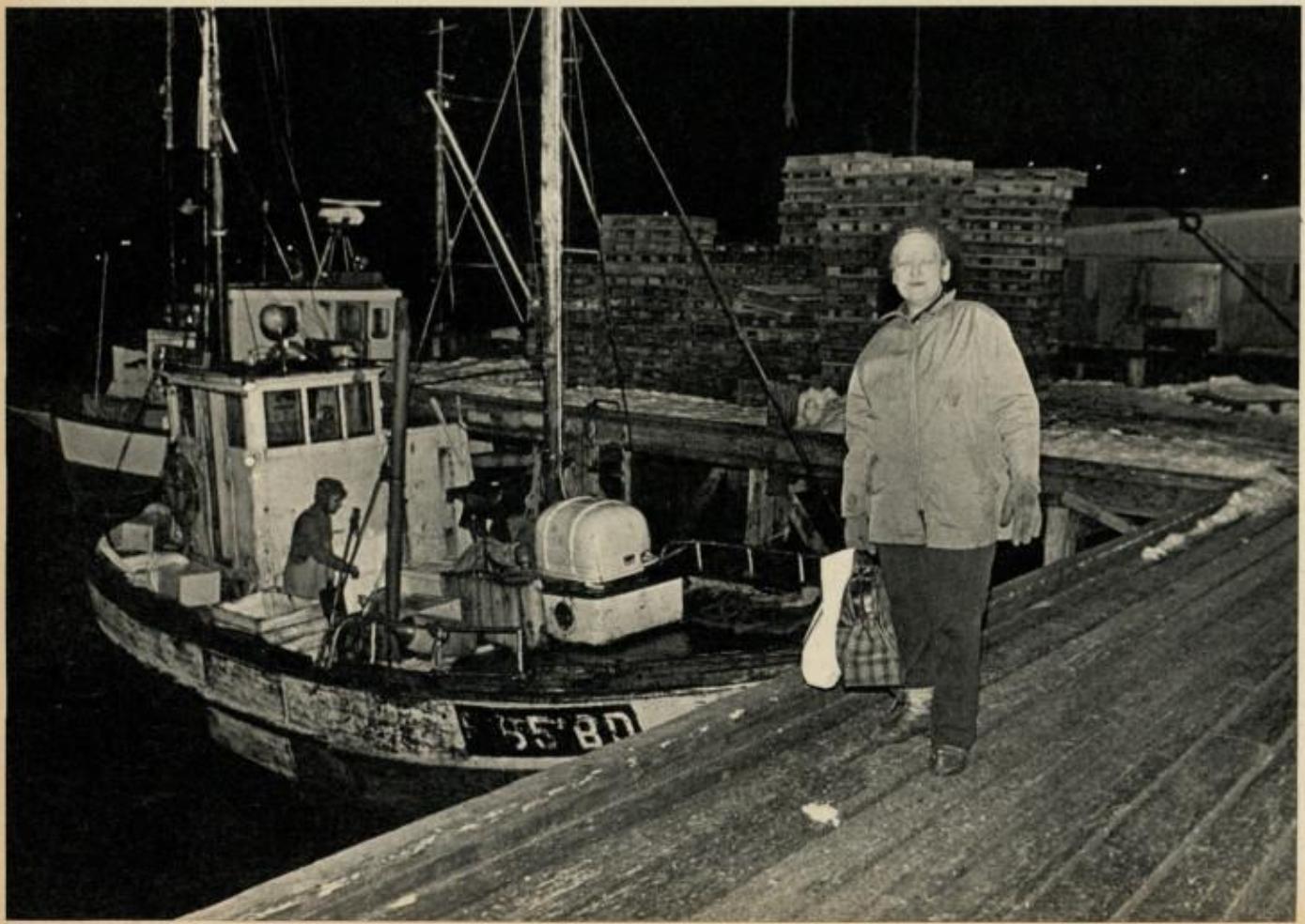
— En bra dag på juksafeltet! sier Wivan Bremnes, eller «Mor Båtsfjord» som hun også kalles. «Håkon Sigurdsson» ligger vel fortøyd ved kai, nå venter mat og hvile.

norske fiskere som pengelense og innesnøde finske trailersjåfører. For lengst er hun på folkemunne hedret med tilnavnet Mor, med enten Bremnes eller Båtsfjord som etternavn.

— Hun er så snill, sier folk, — at hun aldri får seg til å si nei.

Hvilket altså slett ikke forhindrer at det står et friskt sjøvær om damen, som lenge var eneste kvinnelige medlem av Norges Fiskarlag.

I dag ville jeg ikke ha byttet fisker yrket med noe annet yrke, sier Wivan da vi sitter i sofakroken hjemme hos henne. — Jeg foretrekker det på grunn av friheten. Når jeg er på sjøen gjør jeg en jobb, og behøver ikke å forstille meg. Jeg behøver ikke å smile og si værsågod når jeg ikke har lyst til det. Og det jeg gjør, det gjør jeg av ren og skjær arbeidsglede.

Wivan Bremnes hjemme i stuen.

Jeg er nå 55 år, og begynte som fisker da jeg var 45. For det hadde jeg aldri drevet fiske. Overgangen var imidlertid ikke så stor som man kanskje kunne tro. Jeg er jo født og oppvokst her nord, og visste godt hva en fiskerbåt var før noe. Jeg hadde vært med på linnegeining og fiskesperring og alt det andre. Så det falt meg helt naturlig å gå om bord, når jeg fant et mannsfolk som hadde mot nok til å ta meg slik jeg var.

Nettopp dette at mannsfolkene ikke våger å hyre kvinner på båtene, det er — tror jeg — den viktigste grunnen til at det er så få rekrutter av hunkjønn til fiskeryrket.

Der hun sitter innhyllt i en solid morgenkåpe etter å ha kvittet seg med en god del av de mange plaggene hun har på seg om bord, gir bestemor Wivan seg ikke tid til å være kokett.

— **Mannfolk er skrekkelig redd for å ta på seg ansvaret for et kvinnelig mannskap, f.eks. i tilfelle styggevar. Men i dag, da alt er maskinelt, kan et kvinnfolk gjøre akkurat like god jobb om bord som et mannsfolk. Når jeg sier akkurat like god, så mener jeg det, da under den forutsetning at de har fått ltere yrket like godt.**

I dagens situasjon spiller mennenes større fysiske styrke ingen rolle. Om jeg var blitt satt ved en moderne symaskin i dag, ville jeg ikke forstå den, dertil ser jeg forresten for dårlig. På den andre siden har vi utmerkede mannlige skredere. Alt er en treningsak. Med lik trenings, lik opplæring og like stor interesse, kan begge kjønn gjøre den samme jobben like godt.

Når ikke flere kvinner driver fiske, kommer det for en stor del av det faktum at kystens kvinner gjerne blir gift med fiskere, får hjem og barn å ta seg av, og blir bundet helt til de har etablert seg og mannen kan ta det mer med ro og kanskje søker seg over i et annet

Det er VI MENN-leserne som skal finne kandidater til heders-tittelen «Mann for sin hatt».

■ Skriv et kort brev til redaksjonen. Kjente og ukjente hverdagshelter kan foreslås. Vi vil gjerne ha lesernes begrunnelse og så mange opplysninger som mulig om kandidaten.

■ Husk også navn og fullstendig adresse på deg selv. Vi vil også vise deg vår oppmerksomhet!

yrke — gjerne innen bransjen — på land, når den tid kommer at de to kunner ha begynt å fiske sammen.

Men fiskeryrket trenger rekruttering, også fra kvinnene. Og jeg håper virkelig at kvinnene begynner å gå inn for det i ung alder, og skaffer seg opplæring, gjerne gjennom fiskerfagskolene, slik at de vet hva de går til. Dette har jeg fremholdt så ofte jeg har fått en anledning til det.

Nå er det jo den ting med fiskeryrket at det er sjansebetont. Du kan tjene godt i to-tre måneder, så kan det gå mange måneder da du tjener svært lite. Man vet aldri hva man har igjen når sesongen er slutt.

En annen sak er at fiskere som var aktive for tyve år siden eller så, ikke kan tenke seg at barna deres skal gå om bord i fiskerbåten. For dengang var det et blodslit. Slik er det ikke i dag. Jeg kan forstå den innstillingen som for

eksempel en far har, dette at mitt barn skal ikke bli nødt til å slite like mye som jeg gjorde. Men i dag har vi glattskurte, velstelte, renslige båter, hvor alt er maskinelt. En gammeldags juksarull forekommer nesten ikke. Om bord hos oss har vi tre helautomatiske jukasmaskiner som gjør alt tungarbeidet. Du verden som man sparer armene, i forhold til fort!

En annen ting er at markedsituasjonen er forbedret.

Over til side 53

**Bestemor
er juksafisker...**

fra side 53

jeg skal stå for et større festlig arrangement her i Båtsfjord eller ta meg av det nødvendige på cruisefart, tenker jeg alltid på hvordan jeg skal få folk til å trives. Men det er noe eget med fisken, da. Havhesten og māsene du, det er vakkre skapninger!

Jeg har spekulert mye på hva vi skal kalle den nye båten, som vi forhåpentlig får til høsten. Her om dagen fant jeg det plutselig: BOA. Be og arbeid! På sjøen kan du be uten at noen hører på deg. Selv arbeidet er en bønn. Det er et klart religiøst forhold mellom fisken og havet, eller maktene om du vil. Du er jo stadig ute på havet og henter noe. Og den dagen «han Rasmus» blir arg og sier at han vil ha noe til gjengjeld, så tar han det! Han er av og til litt barsk i bartene, han er det. Men den såkalte slagne landevei krever jo faktisk flere liv enn havet gjør.

På sjøen har man alltid en følelse av at man har én bak ryggen sin. Større eller mindre tro på en høyere makt har vi alle. En usynlig hånd som du stundom er fryktelig glad for å kunne gripe fatt i.

Selv har jeg aldri vært i noen virkelig fare på sjøen. Jo, et par gode stormer har jeg opplevd, men da på trælere. Han styrmannen fra «Makkaur» som vi snakket med på kaia, han kom engang flirende ned og sa til meg at du, nå har jeg virkelig ertet dem over på

«Sernes». Hvordan der? Jo, jeg fortalte dem at akkurat nå står «ho mor» nede og steiker brød og boller til oss. Løgn! svarte de. Selvfølgelig, for det var full storm. Men det var sant.

Ellers har jeg opplevd å se at en mann ble skyldt ut med den ene sjøen og inn igjen med den andre! Og da må man jo si at Vårherre er med, — hva?

Selv opplevde jeg engang i Varanger at jeg seilte utabords. Det var kommet noen oljedråper på dekket, og så kom det en slik liten baske-sjø. Dermed seilte jeg på rygg. Det var i mars, og streng frost. Jeg hadde kledd meg for denne frosten, og var temmelig trinn. Klarte ikke å få støvlene av meg der jeg lå i sjøen. De ble klemt sammen, vet du. Jeg kunne på et slag vis svømme på rygg, men maktet ikke å snu meg. Heldigvis fikk kameratene tak i meg, og bukserte meg inn lik en død hval. Jeg lå vel uti skvalpet sånn 10—15 minutter.

Det viste seg imidlertid å være problematisk å finne klær til meg da jeg igjen var trygt om bord. Men jeg fant omsider et par gamle sjøvotter som jeg kunne bruke som lester på fottene, og sånn videre, og til sist en gammel kåpe som jeg fikk omkring meg før jeg igjen gikk på dekket og begynte å arbeide. Men for øvrig nyttet det ikke å stille om bord i silke. Seks bukser, takk! Jeg liker å ha litt varme i kroppen!

Arbeide mindre enn 48 timer uka må da være unormalt! sier bestemor Wivan bestemt. — Det er ikke rart at vi får nerveklipper og fritidsproblemer.

Jeg mener ikke at vi fortsatt skulle

ha det slik som da folk knøget fra syv om morgen til ni om kvelden. Men jeg mener det er galt at man gjennom lovbestemmelser gjør lørdagen til en slags ekstra-søndag. Og det som er under 8 timers arbeidstid om dagen, det må da være usunt! Man har jo med 8 timer fremdeles hele 16 timer hvert dogn til egen disposisjon.

Jeg pleier å sende fiskekasser til kjenninger f.eks. på Østlandet eller i Kirkenes, hvor jo fisken er skrekkelig dyr. Uten å ta betaling, selvfølgelig. Men jeg må skatte for denne fisken. Jeg har ikke lov til selv engang å spise den fisken jeg fisker, uten å bli skattet for det. Men det er all right! For det har jeg lært av han far, at gi keiseren hva keiserens er, og Gud det som Guds er! Da har du kanskje litt igjen, tross alt.

Klart at jeg ikke er imot skatter. Vi har veier og vann og vi har lys og vi har det så godt som ingen generasjon før oss har hatt det. Noen er det kanskje som skor seg på at det er slik. Men jeg regner som så at de som nå skor seg, de får heller ikke mer enn tre skjeer muld i munnen når de drar!

Hvorfor kan ikke menneskene leve litt mer i harmoni med seg selv, være litt mer mennesker? ■

Ektekapet betyr slutten på den parodiøn og komedien som oppføres for ekteskapet.

Caylus

Kjærlighet er en vellystig frikjon mellom to legemsdeler.

Abbé Galiani

**ARGENTRONIC
QUARTZ**

348.-

Det verdensberømte digitale kvartsuret «Black Magic» nå i Norge. Et lett fingerpress og tiden stråler magisk mot Dem fra en nastavart skive med lysende røde siffer.

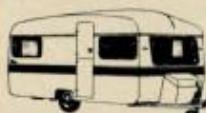
FLUXOR

Post Danas gate 03 - Oslo 3 - Telefon 56 38 47

Bend meg mot oppkryav og med 2 års garanti etter Kjøpsloven
... stk. «Black Magic» digitale kvartsur.

Navn:
Adr.:
Poststed:
V. M. 2276

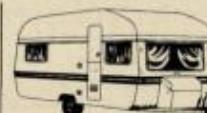
Gjør en hyggelig "vri" på sommerferien.

GLOBE «COLCHESTER» 1976.
Populær, velkjent og etterspurt av mange caravanister. Den populære innredningen og strammeformede design er fortsatt bevart. I tillegg til standardutstyr som varme, kjøleskap og elektrisk opplegg finner du mange fikk detaljer.

GLOBE «DETHLEFFS» 1976.
Mer enn 40 års erfaring ligger bak Dethleffs – kjent som tyske caravans av høyeste kvalitet. Den spesielle konstruksjonen gir Dethleffs til den ideelle langturavogn. Utover standardutstyr som sentraltryk, kjøleskap og elektrisk opplegg vil du finne serien praktfull i såvel design som finish.

GLOBE «ELDDIS» 1976.
Modellene gjenkjennes først og fremst på de elegante og sportylinjene. Gjennomkomfort finish i de mange og smarte detaljer med lyse og vennlige farger. Eddis leveres med sentraltryk, kjøleskap og elektrisk opplegg som standardutstyr i alle modellene.

GLOBE «FLIPPER» 1976.
Flipper er uten overdrivelse en en av sverdels gunstig pris. Ved nyttekning har det lykkes å presentere en vogn som byr på spennende og utradisjonelle innredninger, med lyse og vennlige farger, dristig, men smakfullt sammensett. En lett reisevogn, standardutstyr med varme, kjøleskap og elektrisk opplegg i alle modellene.

GLOBE «NORDLAND» 1976.
Årets modeller er i nytt design med materialer av beste kvalitet. De smakfulle møblene er utført i ekte eiketræ, elegant tilpasset det øvrige interiøret. Som standard finner du sentraltryk, kjøleskap, elektrisk opplegg samt en rekke nye finesser. Nordland – en solid tysk vintervogn for norske forhold.

**GLOBE
CARAVANS**

...en venn på veien!

Lokale Globe-forhandlere over hele landet:

BERGEN:	Bergen Caravans, Nordeide & Co., 5060 Søreidegrond. Tlf. (05) 26 83 18
DRAMMEN:	Globe Caravans, Larsen & Co., Tomsegata 36, 3000 Drammen. Tlf. (02) 83 56 18 - 83 82 75
FLISA:	Håkons Motor A/S, 2270 Flisa. Tlf. Flisa 1518
FØRDE:	John Kvamme, 6800 Førde. Tlf. (057) 21 377
GJØVIK:	Caravan-Parken A/S, Ole O. Liansvei 12a, 2800 Gjøvik. Tlf. (061) 73 946
HARSTAD:	A/S Teknica, Torefjord 2, 9400 Harstad. Tlf. (062) 62 569
HOMFOSS:	Anders Stremodd A/S, Smeden, route 1010, 3500 Hønefoss. Tlf. (067) 32 283 - 32 125
KJELLER:	Aven Caravans A/S, Fetveien 123, 2007 Kjeller. Tlf. (02) 71 44 11 - 74 70 14
LEKNES:	Brdr. Olsen & Co., B370 Leknnes. Tlf. (081) 86 100. Leknes 443
MO I RANA:	Rana Bl & Maskin A/S, 8800 Mo i Rana. Tlf. (075) 50 500
NARVIK:	Narvik Caravans, Dronningensgate 23, 8500 Narvik. Tlf. (062) 42 403 - Mobil 554
SANDNES:	Autoco A/S, Storgt. 35, 4300 Sandnes. Tlf. (045) 63 556
SARPSBORG:	Pam Camping og Caravans A/S, Sparta Amfi, 1700 Sarpsborg. Tlf. (031) 52 555
SKIEN:	Auto-Caravan, Høyen, 3709 Bø. Tlf. (035) 31 311
TRONDHEIM:	Autopark A/S, Falkenberg, 7000 Trondheim. Tlf. (075) 16 800 - 24 673
TROMSØ:	Ramfjord Auto, Eriksen & Jørgensen, 9027 Ramfjordbotn. Tlf. (083) 92 160
ÅLESUND:	Ålesund Caravans A/S, Holen Framre, 6010 Sjøvikvåg. Tlf. (071) 22 903 - Mobil 35 459
ÅRDAL:	Johnny Torvund & Co., 5870 Øvre Årdal. Tlf. Årdalstangen 3133 - 2141

Kom så skal vi vise deg
Norges største caravanprogram!

© 1976

21